

צילון לחמה

על הכוח וההשפעה של צילום במערכה משולבת

מיכל דניאל

מובילה פדגוגית לשילוב צילום ופוטותרפיה בלמידה

התמונות במצגת גם מתוך הרשתות החברתיות

צילום- ימי שיגרה:

בימים רגילים צילום מלווה את חיינו
בתחומים מגוונים, בין היתר:
תיעוד מצב ואירועים,
תקשורת חזותית מהירה,
יצירה ושמירה על קשר,
העברת מידע,
אבטחה וביטחון
איסוף מידע על התרחשויות ושינויים,
איסוף פרטים על מצב ואירוע,
בריאות וטיפול רפואי,
יצירה, אמנות, ביטוי ושיח ועוד.
**באיזה אופן אתם עושים שימוש
בצילום? כמה פעמים ביום?**

"חרבות ברזל" -

בשבת בבוקר, 7.10.23, בוקר שמחת תורה, פתח ארגון חמאס מערכה קשה במיוחד, שלא הייתה כמותה, על מדינת ישראל. בחסות מתקפת טילים כבדה על אזורים שונים בישראל פרצו כוחות חמאס את גבולה הדרומי של מדינת ישראל, נכנסו ליישובים רבים, פגעו, הרגו ותפסו בני ערובה. מתקפה זו הינה מתקפה קשה וכואבת, בעוצמה חסרת תקדים על ישראל. חיילי מילואים רבים גויסו, גם לגבול הצפוני, ורב מערכות המדינה פועלות מאז באופן מיוחד.

שם המערכה בישראל - "חרבות ברזל".

היכן היית עם תחילת המערכה?

איך הרגשת?

צילומלחמה:

כבר מהשעות הראשונות של המלחמה קיבל הצילום תפקידים משמעותיים והשפעה- העברת מידע [אזרחי וצבאי], תקשורת בין אנשים, שכנוע והשפעה מהותית על דעת הקהל בארץ ובעולם.

באירועי הימים האחרונים אנו מוצפים בשפע של תמונות וצילומים המביאים לתוך הבתים והלבבות של כולנו מציאות לא מוכרת של מאבק, גבורה ולחימה, רעות, דוגמא אישית ואחדות מישובים שונים בדרום הארץ, וגם מהגבול הצפוני.

שימוש בבובת חיבוקי כאמצעי לטיפול והורדת חרדה לילדי העוטף ובכלל צילום: שי חן גל

צילומלחמה:

אנשי חמאס צילמו, תיעדו ושידרו כבר מההתחלה, ללא היסוס, גם בשידור חי, את ההרס והפגיעות ביישובים, בחיילים ובאזרחים.

המצלמות בקו הגבול הישראלי פוצצו מיד עם תחילת המתקפה והפסיקו לעבוד, אזרחים ישראלים מיישובים שונים שלחו הודעות, עדכונים ותמונות מצולמות, רחפנים ומטוסים שצילמו (ומצלמים) הפגזות והתקדמות ועוד.

מטוסים ישראלים מצלמים ועוקבים אחרי תנועות חשודות בצפון ובדרום, ולפצצות רבות מחוברת מצלמה למעקב.

צילום הפיצוץ בביה"ח בעזה, מתוך סרטון המוצג באתר ynet

צילומלחמה:

כל יום מתווסף נושא חדש, צילום בולט אחר, וקצב האירועים מהיר ומשפיע על ההתנהלות ודעת הקהל.

התמונות מהפיצוץ בבית החולים בעזה עוררו סערה בכל העולם. תמונות אחרות הוכיחו באופן ברור כי לא התקיימה כל הפצה שם, והפיצוץ היה של שיגור כושל מעזה לכיוון ישראל...

זו דוגמא ברורה לעוצמה של צילום, להשפעה מידית ולהצפת הרגשות, ולקלות של יצירת מניפולציות שקריות והשפעה על דעת הקהל העולמית, באמצעות צילום.

צילום - עכשיו:

כולנו נחשפים לשפע של תמונות מרגשות, לתמונות המביעות כאב ודאגה, אנשים רבים צילמו תמונות תוך כדי התמודדות ובריחה, אחרים אוחזים בתמונות משפחתיות ומפיצים אותן כדי לעורר מודעות, לחבר ולהתחבר.

עם השינוי בהתנהלות בישראל החלו לעלות תמונות של התגייסות, התנדבות, רעות, מעורבות, איכפתיות, סולידריות, חברות ואחדות קיבלו ייצוג חזותי מעורר השראה בתמונות מכל רחבי הארץ.

מהו הערך המוביל עבורך בימים אלו?
ועבור החברה הישראלית?
איזה ערך חשוב לך לקדם?

נוהר שטרית, ערבות הדדית- "ישיבת נתיב מאיר", י-ם

צילום מחזק- משימה 1:

משימה קבוצתית (כיתה, חברים, משפחה), ניתן לעבוד בזוגות.

ערכים:

מהם הערכים הבולטים עכשיו?

ערכו רשימה, כל משתתף יבחר ערך מרכזי אחד **צלמו** פרשנויות ויזואליות לערך הנבחר, חשבו מה מייצג ערך זה, במה להתמקד, מה הסיפור בתמונה? התייחסו לנקודת המבט, לצבעוניות ולתאורה. כל אחד יבחר את התמונה הטובה ביותר, ויציג בקבוצה (זום, וואטסאפ וכו'), תוך תיאור העשייה.

איזה ערך בחרת? כיצד ייצגת אותו?

איך הרגשת? מה היו הלבטים בעשייה?

האם הצלחת לבטא את תחושותיך?

צילום - עכשיו:

ברשתות מופצות גם תמונות קשות לצפייה,
המייצגות אכזריות בלתי נתפסת וכאב.

לעיתים תמונות מופצות ביחד עם שמועות או
מידע שקרי כדי לפגוע ולהפחיד.

עלינו מוטלת ה**אחריות** להישמר ולסנן,
להימנע ולברור מה נכון ומה מתאים לראות.
על המבוגרים, תמיד ובוודאי כעת, מוטלת
המשימה והאחריות לתווך וללמד על ההכרח
בזהירות, ועל עוצמתה של בחירה ושמירה.

צילום - עכשיו:

כל תמונה מקבלת משמעויות חדשות, כל תמונה מייצגת ארוע וסיפור, כל תמונה מציפה חוויות וזכרונות, מעוררת תחושות של כוח ועוצמה.

גם על הנושא והסיפור בתמונות מתקיים מאבק, ועולות שאלות סביב הצילום והפרסום.

האם התמונה אמיתית?

מה היא מייצגת?

מה הנושא המרכזי?

מה המטרות של הצילום?

מה המסרים הסמויים בתמונה?

מי צילם? ועוד

1391 לפידים שהודלקו בשבוע שעבר בכיכר דיזינגוף, לזכר ההנרצחים בארועי 7.0, צילום רויטרס

צילום - עכשיו:

הצילום הפך לאמצעי מורכב ורחב יותר ובעל השפעה גדולה. תמונות רבות מציפות במהירות תחושות ורגשות, בין היתר: **כעס, הזדהות, מחויבות, חרדה ועוד.** ההשפעה שונה ומשתנה בהתאם לנסיבות ולמצב.

גם התמונות כאן נבחרו בתשומת לב, חלקן ממקומות וזמנים אחרים, חלקן דימויים של תקוות ורגשות.

צילום מחזק- משימה 2:

משימה קבוצתית (כיתה, חברים, משפחה), ניתן לעבוד בזוג.

תחושות:

ערכו רשימת מילים המייצגות תחושות ורגשות שלכם מהימים הללו. כל משתתף יבחר מילה אחת מייצגת, **צלמו** פרשנות ויזואלית למילה שבחרתם, חשבו מה היא מייצגת, במה להתמקד, מה הנושא, התייחסו לנקודת המבט, הצבעוניות והתאורה. כל אחד יבחר את התמונה הטובה ביותר, ויציג במליאה (זום, וואטסאפ וכו'), תוך הסברים ותיאור תהליכי עבודה.

איך הרגשת? מה היו הלבטים בעשייה?
האם הצלחת לבטא את תחושותיך?

צילום מחזק- משימה 3:

משימה קבוצתית (כיתה, חברים, משפחה).

מקום של עוצמה:

צלמו מקום של **עוצמה** עבורכם, מקום בבית, במקום בו אתם נמצאים, המעניק לכם תחושות טובות וכוח, מרחב של ביטחון ושלוה.

צלמו מנקודות מבט שונות, עם תאורה מגוונת (אפשר בשעות שונות של היום) ובמיקוד משתנה.

בחרו את התמונה הטובה ביותר, ושתפו בקבוצה (זום, וואטסאפ וכו'), תוך תיאור תהליכי עבודה.

מה המקום שנותן לך ביטחון? מה צילמת? איך הרגשת לצלם? ולשתף?

תיכון לבנות "פלך" ירושלים

צילום מחזק- משימה 4:

משימה קבוצתית (כיתה, חברים, משפחה).

תמונה אהובה:

לפניכם מספר תמונות. בחרו את התמונה האהובה ביותר, הציגו את התמונה ושתפו מדוע בחרתם בה.

אפשר להוסיף תמונות שונות, עיתונים, מאגרי תמונות, אתרים ועוד.
מיומנויות של חיפוש, בחירה וביטוי רגשי.

שאלות לשיח:

איזו תמונה בחרת? מדוע?

מה התמונה מייצגת עבורך?

מה הנושא בה?

אלו תחושות היא יוצרת אצלך?

איך הרגשת לשתף?

דיון וסיכום:

אלו תחושות עלו בעקבות העשייה,

השיח והשיתוף בקבוצה?

האם למדת דברים חדשים על הצילום?

האם הרגשת בנוח לשתף?

האם מצאת דברים דומים לך ולמשתתפים נוספים?

האם למדת משהו חדש על עצמך? ועל האחרים?

איך התנהלו השיחות?

האם הרגשת למידה הדדית? החלפת דעות?

באיזה אופן?

מה כדאי להוסיף? ומה לשנות?

שנדע ימים טובים, של התחזקות ולכידות